

УДК 336.77:334.012.64

ОСОБЛИВОСТІ РОЗВИТКУ СВІТОВОЇ ТОРГІВЛІ У ПОСТКРИЗОВИЙ ПЕРІОД

Краснікова Н.О., Харлан І.С.

Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара

Розвиток ринку світової торгівлі суттєво впливає на ведення торгівлі окремими країнами, зокрема такими, які розвиваються. Виходячи з аналізу окремих економічних криз, головною метою антикризових перетворень й одночасно умовою стійкого розвитку економіки є регулювання процесів змін елементів і взаємозв'язків економічних систем для забезпечення їх стійкості й збалансованості.

Ключові слова: економічні кризи, світова торгівля, посткризовий період, транзакційні механізми, СОТ, МВФ.

Постановка проблеми. Розвиток ринку світової торгівлі суттєво впливає на ведення торгівлі окремими країнами, зокрема такими, які розвиваються. Тенденції, які мають місце в посткризовий період впливають на зниження як самого рівня торгівлі, так і на рівень інфляції, безробіття населення, зниження інвестиційних потоків та ін.

Виходячи з аналізу окремих економічних криз, головною метою антикризових перетворень й одночасно умовою стійкого розвитку економіки є регулювання процесів змін елементів і взаємозв'язків економічних систем для забезпечення їх стійкості й збалансованості. Головна роль у вирішенні цих завдань припадає на державне регулювання. В руках держав зосередже-

ні діючі механізми впливу на процеси, що відбуваються в економічній системі не тільки кожної країни окремо, а й на світовому рівні.

Антикризове регулювання – це система, за допомогою якої держава впливає на економіку з метою скорочення строків і зменшення глибини кризи, а також пом'якшення негативних соціально-економічних наслідків. Державне антикризове регулювання виконує такі функції: запровадження заходів стабілізації економіки під час кризових сплесків; захист ключових підприємств, що перебувають у стратегічно важливих галузях, від кризових процесів, що відбуваються в економіці [1].

Основними завданнями антикризового регулювання є пом'якшення кризових процесів та ранне

розпізнавання ознак кризових ситуацій [2, 3]. До функцій антикризового регулювання належать:

- розумне регулювання економікою в умовах кризи;
- запровадження процесів виходу із кризи;
- стабілізація нестійких ситуацій (забезпечення керованості);
- мінімізація витрат та втрачених можливостей;
- своєчасне прийняття рішень.

Кожна із перелічених функцій має свої особливості, але в цілому вони характеризують антикризове регулювання як безперервний процес, що потребує наукового підходу до формування всіх його етапів з огляду на властивості економічної системи.

Основні дослідження і публікації. В економічній літературі проблеми антикризового регулювання економіки в останні роки розглянуті в наукових працях як закордонних, так і вітчизняних економістів досить широко, значною мірою це обумовлене важливістю розвитку даної проблематики для стабільного розвитку суспільства.

В сьогоденні умовах є декілька наукових підходів до визначення сутності антикризового регулювання на міжнародному рівні. Перший науковий підхід підтримують такі провідні українські дослідники, як О.О. Терещенко, І.О. Бланк та ін. О.О. Терещенко викладає поняття антикризового регулювання, як застосування специфічних методів та прийомів, які дозволяють забезпечити неперервну систему подолання економічної кризи на всіх рівнях державного та світового простору.

Другий науковий підхід, підтримують такі науковці, як Р.І. Біловол, Л.О. Лігоненко. Вони вважають, що антикризові підходи слід розглядати, як одну із функціональних підсистем фінансового управління держави.

Отже, можна спостерігати наявність двох деталізованих наукових підходів до формування сутності антикризового регулювання, кожний із яких є правильним за своєю суттю, оскільки формує засади посткризової політики [4].

Формулювання мети статті (постановка завдання). Метою дослідження виступають питання щодо регулювання механізмів світової торгівлі в посткризовий період. Відповідно, основними завданнями виступають дослідження ситуації на ринку світової торгівлі, основні тенденції та перспективи (прогнози) щодо його розвитку сучасних інструментів регулювання міжнародної торгівлі.

Виклад змісту власного дослідження. Динаміка зростання світової економіки за останні три

роки стабілізувалася на рівні 3,40%, що значно нижче середньорічних темпів зростання в останній десятирічній період, коли навіть із врахуванням кризових 2008-2009 рр. зростання було вище 4,00%. До 2015 р. було пройдено нижні точки посткризової траєкторії світової економіки. Протягом прогнозного періоду до 2018 р. очікується прискорення динаміки та річні темпи зростання закріпляться на 3,60% позначці [4]. Проте в першому кварталі 2015 р. починає поступово знижуватися динаміка розвитку як розвинених, так і країн, що залежать від рівня розвитку економіки США та країн центральної Європи, а також розвитку економічного зростання Китаю.

В табл. 1 відображено показники темпів росту світової економіки в 2010-2018 рр., де 2017-2018 рр. є прогнозними [5].

Зростання економік розвинених країн після посткризового відновлення сповільнилося із 3,0% в 2010 р. до 1,40% в 2013 р. У 2014 р. спостерігалось прискорення економічного зростання до 1,80% за рахунок збереження високо-адаптивної грошово-кредитної політики, ослаблення впливу консолідації бюджетів на економічне зростання, стабілізації європейських боргових ринків. Однак позитивна динаміка розвинених країн залишається фрагментованою: в Єврозоні і Японії як і раніше не вдається в повній мірі подолати наслідки фінансової кризи. У групі розвинених країн в період до 2018 р. лідируючі позиції зберігатимуть США та Великобританія, де продовжиться зміцнення ринку праці і внутрішнього попиту. На рис. 1 відображено темпи росту окремих країн світу, %.

Європейські країни, після затяжної рецесії, закріплюються на траєкторії зростання із прискоренням динаміки до 1,5% ВВП в середньому до 2018 р., що внесе вклад в поживлення зростання світової економіки. Для активізації позитивної динаміки Європейським Центральним банком в 2015 р. було запущено масштабну програму для кількісного пом'якшення та утримання процентних ставок на рекордно низькому рівні. Аналогічні дії продовжують робити банки Японії та країн ЄС, а Банки Швейцарії, Швеції, Данії та Фінляндії використовують негативні ставки по депозитах та ряду операцій РЕПО.

У прогнозний період в європейській економіці буде здійснюватися посилення фінансової дисципліни, будуть слабшати негативні ризики та істотно скоротиться негативний вплив від консолідації державних фінансів, підвищиться потенціал зростання внутрішнього попиту. До 2018 р. є можливим прискорення зростання економіки розвинених

Таблиця 1

Темпи росту світової економіки, % [5]

	2010 р.	2012 р.	2013 р.	2015 р.	2016 р.	2017 р.	2018 р.
Світ	5,40	3,40	3,40	3,40	3,60	3,60	3,60
США	2,50	2,30	2,20	3,10	3,20	2,90	2,70
Єврозона	2,00	-0,80	-0,50	1,30	1,40	1,40	1,50
Німеччина	3,90	0,60	0,20	1,60	1,70	1,50	1,30
Франція	2,00	0,30	0,30	1,00	1,30	1,40	1,50
Великобританія	1,90	0,70	1,70	2,50	2,30	2,20	2,20
Японія	4,70	1,80	1,60	0,80	0,80	0,50	0,50
Китай	10,40	7,80	7,80	6,80	6,30	6,00	6,00
Бразилія	7,60	1,80	2,70	-0,80	1,0	2,30	2,30

країн в середньому до 2,30% за рахунок впевненого зростання економіки США та країн спільної європейської валюти. Однак до кінця прогнозного періоду динаміка зростання США трохи сповільниться під впливом демографічних чинників та ослаблення імпульсу стимулювання внаслідок зростання базових ставок, що в свою чергу може дозволити нормалізувати баланси та скоротити диспропорції в накопиченні і споживанні між розвиненими і країнами, що розвиваються. Зростання економіки США не вище 3,0% в середньому за період до 2018 р., що в свою чергу обумовлено закріпленням тенденції зростання рівня зайнятості, відсутністю інфляційного тиску, підкріпленням зниженням цін на нафту та поступовим зростанням курсу долара США [1].

На відміну від європейської економіки транзакційні механізми змогли передати імпульс зростання із фінансового сектора США в сектор промисловості. На фоні низьких процентних ставок і цін інвестиційних ресурсів високий прибуток реального сектора економіки США робить привабливим для бізнесу розвиток північноамериканського виробництва. Використання інноваційних та передових галузі за рахунок масштабних програм розвитку технологій, пільг по кредитах та податках, рекордних висот фондового ринку змогли акумулювати інвестиційний потенціал та певні технологічні переваги, що дозволяють економіці в цілому істотно знизити рівень витрат. Розширення видобутку сланцевих вуглеводнів може сприяти виграшу секторів економіки від низьких цін на енергоресурси, розвиток неуглецевої енергетики знизить рівень попиту на вуглеводні та підвищить енергоефективність. В результаті промисловість буде підтримувати найбільш стійку динаміку зростання, помітно випереджаючи середні докризові темпи зростання періоду 2003-2007 рр. та 2010-2013 рр. При цьому житловий сектор матиме змогу реалізовувати накопичений потенціал відновлення, а динаміка витрат на працю, сприяючи зростанню рівню продуктивності та конкурентоспроможності, залишатиме великі можливості для значного прискорення динаміки споживання.

Також можна очікувати, що сприятливі економічні тенденції протягом прогнозного періоду будуть підтримувати ринок праці США в нормальному стані, що зробить доцільним перехід до циклу зростання ключових ставок. Зростання зайнятості в секторах економіки США поступово формує тенденцію зростання оплати праці, що із часом вносить свій внесок до процесу інфляції. На фоні очікувань відновної динаміки зростання цін на нафту чинники зростання інфляції зміцнюють ефективність циклу підвищення процентних ставок. Але рішення про терміни та динаміку підвищення ставок, цілком ймовірно, в подальшому будуть досить стриманими, що в свою чергу, враховують завдання досягнення мети ФРС по інфляції в середньо-

му 2,0% зростання протягом року та існуючий фактор зростаючого дефляційного тиску цін виробників, який відзначають починаючи із 2015 р., в т. ч. за рахунок зниження рівня цін на паливо та енергоресурси. Підвищення рівня ставок не призведе до різкого зниження вартості активів, а також до істотного зростання вартості кредиту і зниження його привабливості. Помірна динаміка вартості обслуговування суверенного боргу, незважаючи на його рекордні обсяги та прогнози щодо подальшого збільшення у США, не викликає відтоку коштів інвесторів із недержавних секторів і не призводить до зростання вартості запозичення для корпоративного і приватного секторів економіки.

Разом із тим підвищення базової ставки ФРС США дещо стримує темпи зростання боргу секторів американської економіки, стабілізує динаміку фондового ринку, зменшує зростання диференціації доходів. В період 2017-2018 рр. можливим є прискорення зростання економіки США до середньорічного рівня в розмірі 3,0%, проте очікуване зміцнення долара посилить відрахування чистого експорту та збільшить від'ємне сальдо поточного рахунку; однак розширення внутрішнього попиту, стримана бюджетна консолідація та адаптивна грошово-кредитна політика зможуть забезпечити прогнозоване підвищення економічної динаміки, заснованої на інвестиційній привабливості та високій прибутковості секторів економіки США, зростання рівня продуктивності, нормалізації ринку праці, розширення споживання населення та продовження нормалізації житлового сектора економіки США.

Перспективи європейської економіки в цілому визначаються трендом виходу із затяжної рецесії, проте рівень безробіття утримується на високому рівні, зумовлюючи при цьому мінорні перспективи для динаміки внутрішнього попиту та відповідно слабку інвестиційну активність. Поступово вказані обмеження будуть слабшати завдяки масштабному монетарному стимулюванню. Проте найближчим часом широке пропозицію ліквідності із боку монетарної влади залишиться недостатньо ефективним для зняття загрози дефляційного тиску, незважаючи на зниження базової процентної ставки із 0,25% до 0,15% та введення негативної ставки по депозитах для комерційних банків, яку ЄЦБ зменшив із 0,0 до -0,1%. З метою подальшого розширення монетарного стимулу ЄЦБ направлялось на ви-

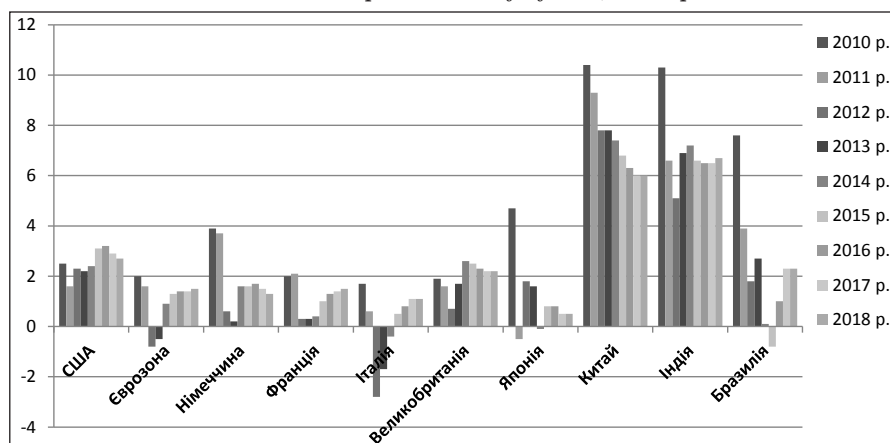

Рис. 1. Темпи росту окремих країн світу, % [5]

куп облігацій банків, корпорацій та суверенного боргу обсяг коштів, який є не нижчим інвестиційного рейтингу та складатиме щомісяця близько 60 млрд. євро, причому програма тривала до вересня 2016 р. Загальний обсяг фінансування перевищував показник в 1,0 трлн. євро [6].

Державний борг країн спільної європейської валюти згідно прогнозу до 2018 р. може перевищити 89,0% ВВП. Прогноз економічної динаміки європейських країн базується на можливості поживлення споживчого попиту, обумовленого скороченням масштабів політики бюджетної консолідації. Стабілізація економіки країн спільної валюти підтримується стимулюючою монетарною політикою, рекордно низькими базовими ставками, реалізацією заходів щодо зміцнення фінансової дисципліни у Франції та периферійних країнах та зміцненню європейських інтеграційних механізмів. В цілому результати роботи єдиного наглядного механізму банківського сектора на основі Європейського центрального банку дають можливість скоротити фінансову фрагментацію країн монетарного союзу. Так, у 2015-2016 рр. європейська економіка збільшилась на 1,30%, а до 2018 р. можливе прискорення динаміки до 1,50%.

Факторами зростання стали зміцнення стійкості рефінансування боргового навантаження, проведення роботи із нормалізації бюджетів та оздоровлення балансів, що в свою чергу дає можливість для того, щоб реалізувати нейтральну податково-бюджетну політику. Рекордні масштаби монетарного стимулювання та істотне зниження цін на нафту в цілому стимулюють внутрішній попит та споживання домашніх господарств, а зниження курсу євро може створити можливість для зростання за рахунок зростання зовнішнього попиту.

Правда, необхідно відмітити, що в той самий час зберігаються ризики більш стриманої динаміки європейської економіки та навіть тривалого періоду незавершеною рецесії. На фоні високого рівня заборгованості домашніх господарств та досить млявого попиту зростання цін після гальмування в 2014-2015 рр. до 0,40%, темпи росту сповільнятимуться, закручуючи при цьому дефляційну спіраль, яку можуть не втримати перспективи масштабного монетарного стимулювання та загрози негативних базових ставок. Країни, що розвиваються і країни із перехідною економікою після відновного зростання на 7,40% в 2010 р. в подальші періоди демонстрували послідовне уповільнення економічної динаміки. В даному випадку високою ймовірністю є підвищення процентних ставок ФРС США, що може стати додатковим фактором ризику для економік країн, що розвиваються та чинити тиск на ресурсні ринки. У 2014-2015 рр. зростання даної групи країн склало, в середньому 4,60%.

У період до 2018 р. країни, що розвиваються, можуть бути особливо залежними від іноземного капіталу та такими, які володіють великим дефіцитом рахунків поточних операцій та нестійкими балансами, при цьому вони можуть зберегти ризики значного гальмування. Так, у 2015 р. економічна динаміка країн, що розвиваються сповільнилась до 4,20% під впливом ослаблення зростання в Китаї, зниження темпів кредитної експансії та інвестицій, ризиків значного відто-

ку капіталу, необхідності реалізації заходів щодо підвищення стійкості балансів [7].

Однак ряд великих країн, багатих трудовими ресурсами, виграють від зниження цін на нафту, і при цьому динаміка таких країн до 2018 р. може підвищитись із 4,20% в 2015 р. до 4,70% у 2017-2018 рр. В Індії в 2015 р. спостерігалось зниження рівня економічного зростання до показника 6,60% (проти 7,2% в 2014 році) і до 6,5-6,7% в 2016-2018 роках. У Бразилії, Індонезії, Туреччині та Південній Африці падіння цін на нафту матиме вплив також на зниження рівня інфляції та скорочення дефіциту рахунку поточних операцій, що в свою чергу дасть змогу зменшити вразливість даних країн, викликану можливим різкою зміною потоків капіталу та при цьому скоротити ризики для стійкого зростання економік цих країн.

Отже, гостра фаза глобальної економічної кризи 2008-2009 рр., а також нинішній період нестабільності знову привернули увагу до питань управління світовою економікою, зробивши їх центральним пунктом міжнародного порядку денного. При цьому на сьогоднішній день особливої популярності набула теза про збільшення ролі держав в регулюванні економічних процесів як на національному, так і на міжнародному рівні, з чого можна було б зробити висновок, що криза стала каталізатором розвитку виключно міждержавних механізмів регулювання.

Однак на даний момент немає підстав вважати, що те, що посилення регуляційного впливу держав, яке виникло в результаті кризи, призведе, по-перше, до зниження ролі недержавних акторів в управлінні світовою економікою і, по-друге, до зортання подальшого розвитку змішаних і приватних механізмів регулювання. Швидше за все, навпаки, конкуренція між основними моделями регулювання тільки загостриться, перш за все між державними і змішаними механізмами.

Безумовно, на даний момент основні відомі широкому загалу рішення, що стосувалися розробки стратегії виходу з кризи і посткризового розвитку, приймалися на рівні держав, наприклад, на зустрічах G20 або G8. Одночасно в самих документах, підписаних за підсумками великих антикризових самітів наголошується на необхідності інтенсифікації діяльності МВФ і Світового банку в сфері розробки програм і проєктів реформ міжнародної фінансової системи, відзначається важливість відмови від протекціонізму і збереження СОТ в якості ключового механізму регулювання світової торгівлі. Крім того, в них йдеться про те, що інститути Бреттонвудської системи і міжнародні банки розвитку мають відіграти визначальну роль в підтримці і відновленні економічних і соціальних систем в країнах, що розвиваються і найменш розвинених країнах. Все це дає підставу припустити, що формуються при активній підтримці даних організацій змішані механізми будуть так само активно задіяні в розробці стратегій щодо подолання наслідків кризових явищ і відновлення стабільності світової економіки. У зв'язку з цим слід зазначити, що вони, можливо, будуть навіть володіти певною перевагою перед чисто державними.

Незважаючи на складність узгодження розрізнених інтересів держав, ТНК і суб'єктів про-

мадянського суспільства і досягнення компромісу, вони дозволяють, по-перше, представити ширшу картину того, як сьогодні відбувається в світовій економіці, по-друге, розробити більш ефективні і цілеспрямовані програми посткризового розвитку, максимально враховують специфіку соціально-економічних процесів в різних регіонах і країнах. Тому можна очікувати, що держави будуть інтенсифікувати діалог з недержавними акторами, прагнути залучити їх до розробки стратегій по відновленню стабільності світової економіки, а також до подальшого спостереження за виконанням прийнятих рішень і їх ефективністю.

Посилення впливу держав на економічні процеси яке має місце сьогодні саме по собі є прикладом успішного та взаємовигідного співробітництва державних і недержавних акторів в рамках змішаних механізмів регулювання. Тенденція «повернення держав в економіку», яка виявляється в націоналізації найбільших фінансових інститутів, посилення режимів регулювання зовнішньої торгівлі і фінансових систем, наданні допомоги компаніям і підприємствам, слід розглядати не як свідчення «кінця економічного лібералізму» або спроби побудови моделі «державного капіталізму», а скоріше як наслідок відповідного запиту з боку бізнесу, характерного для періодів глибокої кризи. Саме в кризові часи сам бізнес зацікавлений в посиленні регуляційних повноважень держав, здатних забезпечити більшу стабільність і передбачуваність економічних процесів.

Одночасно можна очікувати, що в післякризовий період, як це неодноразово бувало в минулому, бізнес буде пред'являти запит на заходи державної економічної політики, пов'язані з лібералізацією систем контролю за торговельною й інвестиційною діяльністю, денационалізацією компаній і фінансових інститутів, а також загальним ослабленням регуляційного впливу на економіку.

Свій подальший розвиток отримають і приватні механізми, в рамках яких ТНК обговорюватимуть проблеми впливу кризи на їх діяльність, а також знаходити спільні рецепти для підвищення конкурентоспроможності в умовах поки що нестабільного відновлення світової економіки (принаймні, на рівні окремих галузей). Одночасно можна очікувати, що в рамках приватних механізмів транснаціональний бізнес буде прагнути розробити стратегію збільшення свого впливу на процес прийняття політичних рішень, що стосуються регулювання світової економіки в умовах нинішньої нестабільності, а також в післякризовий період.

Крім того, своє продовження повинна отримати практика останніх півтори десятиліть в сфері об'єднання науково-виробничих об'єднань в гру-

пи однодумців для відстоювання власного бачення проблем розвитку сучасної світової економіки, а також шляхів реформування міжнародної фінансової і торгової системи. Можна припустити, що представники деяких з цих науково-виробничих об'єднань (перш за все займають помірковану позицію) будуть запрошені в якості консультантів і експертів для розробки стратегій щодо виходу з кризи і посткризового розвитку в рамках змішаних механізмів. В цілому на рівні тенденцій посилення ролі держав в управлінні економічними процесами на національному міжнародному рівні, що проявилися останнім часом, продовжиться подальша еволюція змішаних і приватних механізмів регулювання. Розвиток цих механізмів сприятиме пошуку і виникненню нових моделей економічного регулювання, що дозволяють максимально ефективно використовувати можливості і ресурси як ТНК, так і суб'єктів громадянського суспільства в процесах управління глобальною економікою. На даний момент, незважаючи на чергове загострення кризових явищ у світовій економіці, можна відзначити тенденцію, з одного боку, формування стратегій поступового ослаблення державного впливу на регулювання економічних процесів, з іншого боку, запиту з боку структур приватного бізнесу на повернення до практики застосування ринково орієнтованих методів управління світовою економікою.

Висновки. Ефективність антикризового регулювання національної економіки залежить від наступних трьох основних складових. 1. Інституційні умови розробки та реалізації антикризових стратегій, програм, планів.

2. Протистояння зовнішнім впливам, викликам глобалізації та позиціонування України в процесах міждержавного антикризового регулювання як активного учасника та національних інтересів.

3. Методологічна та наукова основа антикризового регулювання національної економіки. Реалізація принципу наукової обґрунтованості є нагальною необхідністю.

Отже, в результаті кризи мало місце посилення регуляційного впливу держав, збільшення ролі держав в регулюванні економічних процесів як на національному, так і на міжнародному рівні (лібералізація систем контролю за торговельною й інвестиційною діяльністю, денационалізація компаній і фінансових інститутів), тобто криза стала каталізатором розвитку міждержавних механізмів регулювання. Але поряд з цим має місце успішне та взаємовигідне співробітництво державних і недержавних акторів в рамках змішаних механізмів регулювання, запит на повернення до практики застосування ринково орієнтованих методів управління світовою економікою.

Список літератури:

1. Антикризисное управление [Текст] / под ред. Э. М. Короткова. – М.: ИНФРА-М, 2005. – 620 с.
2. Когда повышение налогов – не выход из кризиса [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://www.svobodanews.ru/content/transcript/1839975.html>.
3. Досвід країн світу щодо подолання наслідків світової фінансової кризи [Електронний ресурс]. – Режим доступу: // http://www.me.gov.ua/file/link/146035/file/krisis_p.doc.
4. Прогнозування МВФ, зростання світової економіки [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.dw.com/uk/мвф-покращив-прогноз-зростання-світової-економіки/a-38467797>.
5. МВФ: рост мировой экономики в 2017 г. ускоряется [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://krasnodar.phatt.m.webnewsmarket.com/news/mvf-rost-mirovoy-ekonomiki-v-etom-godu-uskoritsya>.

6. Financial and economic analysis office in the VRU [Електронний ресурс]. – https://feao.org.ua/wp-content/uploads/2016/08/FEAO_Analysis-of-the-NBU-Monetary-Policy-Effectiveness_A5_03.pdf.
7. Політика монетарного розширення на підтримку зростання і розвитку / Наук. ред. В. Юрчишин. – Київ: Заповіт, 2016. – 116 с.

Красникова Н.А., Харлан И.С.

Днепропетровский национальный университет имени Олеся Гончара

ОСОБЕННОСТИ РАЗВИТИЯ МИРОВОЙ ТОРГОВЛИ В ПОСТКРИЗИСНЫЙ ПЕРИОД

Аннотация

Развитие рынка мировой торговли существенно влияет на ведение торговли отдельными странами, в частности такими, которые развиваются. Исходя из анализа отдельных экономических кризисов, главной целью антикризисных преобразований и одновременно условием устойчивого развития экономики является регулирование процессов изменений элементов и взаимосвязей экономических систем для обеспечения их устойчивости и сбалансированности.

Ключевые слова: экономические кризисы, мировая торговля, посткризисный период, транзакционные механизмы, ВТО, МВФ

Krasnikova N.A., Kharlan I.S.

Oles Honchar Dnipro National University

FEATURES OF DEVELOPMENT OF WORLD TRADE IN POST CRISIS PERIOD

Summary

Proceeding from the nature of economic crises, the main goal of anti-crisis transformations and simultaneously a condition for sustainable economic development is to regulate the processes of changing elements and interconnections of the economic system in order to ensure their synchronization and balance. The leading role in the decision of this problem is given to state regulation. In the hands of the state, operating levers of influence on processes occurring in the economic system and beyond its borders are concentrated. The most significant disadvantage of the developed thoughts about approaches to anti-crisis effects on the economy is the underestimation of strategic management, which by its very nature is intended to create the most general methodological basis of anti-crisis regulation. It is the lack of strategic decision-making that leads to unsystematic, lack of general orientation and continuity of the measures taken, ignoring significant interconnections between elements and processes.

Keywords: economic crises, world trade, post-crisis period, transactional mechanisms, WTO, IMF.